

Regeringskansliet
Näringsdepartementet
Landsbygdsavdelningen,
Enheten för djur och livsmedel
n.remissvar@regeringskansliet.se

Yttrande gällande betänkande: En säker tillgång till dricksvatten av god kvalitet (SOU 2021:81)

Er beteckning: N2021/02620

Sammanfattning

För att uppnå dricksvattendirektivets syften bör följande synpunkter klargöras inför dess implementering i svensk rätt:

1. För att undvika parallellitet behöver delar som har synergier till vattenförvaltning förtydligas så att dessa mer eller mindre helt kan integreras i vattenförvaltningen.
2. Behovet av relevant miljöövervakning behöver klargöras avseende vem som ansvarar, genomför och hur miljöövervakning ska finansieras.
3. Frågetecknen ställda i utredningen kring tillgänglighet av information bör klargöras innan underlagen inhämtas och förmedlas.
4. Säkerställande av vattenresursers råvattenkvantitet bör ingå i den svenska implementeringen då kvantitet visat sig vara/kommer utgöra en av de större utmaningarna för att säkerställa en säker dricksvattenförsörjning i delar av landet.

Inledning

Länsstyrelsen i Jönköpings län yttrar sig här över betänkandet En säker tillgång till dricksvatten av god kvalitet, SOU 2021:81.

Utredningen ger en god överblick av den förhållandevis komplicerade strukturen av inblandande myndigheter och lagrum som gäller i olika delar av vattenförsörjningskedjan. Utredningen har gjort en god ansats att så långt som möjligt använda sig av befintliga myndigheter, lagrum och uppdrag vid införandet av dricksvattendirektivet i svensk rätt.

Länsstyrelsen instämmer i att hantera 2020-års dricksvattendirektiv som ett miljödirektiv jämfört med 1998 års dricksvattendirektiv som var kopplat till leverans av dricksvatten och därmed som livsmedelsdirektiv. Att utöka omfattningen med kunskap om tillrinningsområdes förutsättningar, täkters kvalitet och kvantitet i ett klimatperspektiv samt risker i tillrinningsområden för uttagpunkt bör leda till tryggare dricksvattenförsörjning.

Bakgrund

Dricksvattendirektivet 2020/2184 har en större omfattning än det tidigare direktivet 98/83/EG. Bland annat har utvecklingsbehov i 1998 års direktiv identifierats - initierat genom EU medborgardirektiv "Right2Water" - och som nu ingår i 2020 års dricksvattendirektiv. Det är:

- förteckningen över parametrar med gränsvärden,
- användningen av riskbaserad metod från vattentäkt till konsument,
- ökad öppenhet om vattenrelaterade frågor och konsumenternas tillgång till aktuell information,
- gemensamt system inom Europa för godkännande av material och kemikalier som används i kontakt med dricksvatten,
- förbättra tillgången till dricksvatten för utsatta och marginaliserade grupper delvis genom öka den allmänna tillgången av dricksvatten från kran,
- krav (tröskelvärden) ställs på läckage från dricksvattennäten, samt
- rapporteringskrav på vattenanvändning och vattenförsörjning.

Dricksvattendirektivet EU 2020/2184 trädde i kraft den 12 januari 2021. Medlemsstaterna har därefter två år på sig att genomföra bestämmelserna d v s senast den 13 januari 2023. Regeringen tillsatte 2020 års dricksvattenutredning för att utreda hur dricksvattendirektivet ska genomföras i svensk rätt. Utredningen har lämnat förslag till författningsändringar och vilka myndigheter som ska ansvara för de nya frågor som behandlas i direktivet samt vilka befogenheter de föreslagna myndigheterna ska ha.

Synpunkter

Länsstyrelsen framför följande synpunkter vilka behöver klargöras för att kunna införa dricksvattendirektivet i svensk rätt:

1. Länsstyrelsen anser att de delar av dricksvattendirektivet som föreslås införas i **vattenförvaltning** i största möjliga mån bör följa den struktur och de begrepp som används av vattenförvaltning. Möjligheterna att inkludera de tänkta delarna i vattenförvaltningsarbetet förutsätter också att den riskbaserade metodik som ska användas i tillrinningsområdena för uttagspunkter för dricksvatten ska ha en detaljeringsgrad motsvarande den som utförs inom arbetet med vattenförvaltning. Länsstyrelsen ser inte att den riskbaserade metodiken kan jämföras med den detaljeringsgrad som behövs inför bildande av vattenskyddsområden. Länsstyrelsen bedömer vidare att ett nytt datalagrings- och rapporteringssystem behöver tas fram då vattenförvaltningens system (VISS) inte är utformad för de delar av dricksvattendirektivet som föreslås utföras inom vattenförvaltningen.
2. Länsstyrelsen ser brister i att arbetet med fastställande av **vattenskyddsområde (VSO)** och **tillsyn** av VSO inte lyfts fram och att det inte beskrivs hur det ska förhållas sig till de förslag som läggs. Det finns inget lagkrav för fastställande av VSO men fastställande och tillsyn är viktiga verktyg för skydd av råvattenresurser. Vattenskyddsföreskrifterna kompletterar och skärper vid behov den grundläggande miljölagstiftningen - om den grundläggande miljölagstiftningen ger tillräckligt skydd behövs inget VSO. Det kan finnas fördelar med lagstadgat krav att utreda vattentäktens behov av VSO till exempel skulle dricksvattentäkter som behöver ett VSO få den tillsyn som behövs. Alternativt, om riskanalys visar att VSO inte behövs så finns ett beslut med motivering.

För att klargöra förhållandet till arbetet med VSO ska en riskbaserad metod användas för "tillrinningsområde till uttagspunkt" men utredningen klargör inte hur de riskbedömningar av verksamheter som görs för beslut om vattenskyddsområden och leder till föreskrifter ska hanteras i förhållande till den riskbaserade metodiken. Dricksvattenproducentens arbete med upprättande av faroanalys bör även vägas in här.

3. För att uppnå en god **tillsyn och egenkontroll** bör det finnas samarbete och informationsutbyte mellan inblandade parter såsom vattenmyndigheterna, tillsynsansvariga myndigheter och dricksvattenproducenten. Även de som upprättar WSP (Water Safety Plans) samt risk- och sårbarhetsanalyser ser över faror och risker för dricksvattenproduktion. Utredningen saknar förslag på hur inblandades roller kan underlätta arbetet för varandra och undvika dubbelarbete. Det kan vara värt att beakta att det är

tillsynsmyndigheter som kan åstadkomma rättelse vid faror och risker genom föreläggande och förbud.

4. Det finns många brister i nuvarande vattenövervakning och det kommer att behövas ytterligare **övervakning** för att uppfylla kraven i dricksvattendirektivet. När det gäller övervakning behövs förtydligande av ansvar och finansiering för att säkerställa att övervakning i tillrinningsområden för vattenuttag kan genomföras tillsammans med övriga övervakningsprogram.
5. Länsstyrelsen anser det olyckligt att utredning föreslår att dricksvattendirektivet endast omfattar kvalitet av vatten och inte **kvantitet** trots att klimatförändringars påverkan på vattenresurser ska ingå i riskbaserade metodiken. Länsstyrelsen saknar ett resonemang hur specifikt brister i vattenkvantitet ska hanteras. Under senare år har problem för vattenförsörjning i södra Sverige främst rört begränsad kvantitet. Om den riskbaserade metodiken ska kopplas till vattenförvaltningens åtgärdsprogram bör även kvantitet ingå. Även översvämningar kan leda till begränsningar i kvantitet.
6. Länsstyrelsen ser problem med **öppen hantering** av data, den ännu inte definierade detaljeringsgraden av information, riskbedömningar och sammanställning av landets dricksvattentäkter på ett nationellt aggregerat vis. Länsstyrelsen är inte heller övertygad om att verksamhetsutövare är beredda delge den information som utredningen föreslår för att uppfylla direktivet. Länsstyrelsen saknar även ett resonemang kring **IT-säkerhet**. Då 2020 års dricksvattendirektiv förutsätter att känslig information ska hanteras på aggregerad nivå kräver det att informationen hanteras i tillräckligt säkra IT-system. Om nya IT-system krävs för arbetet behöver det vara tydligt vem som ansvarar för dem och finansierar att sådana IT-system tas fram. Länsstyrelsen konstaterar att flera av de **datasystemen** för hantering av föreslagen information inte finns idag eller ens föreslås tas fram. Det behöver tydliggöras vilken myndighet som ska ansvara för vilken informationsmängd. Länsstyrelsen håller med om att det finns en otydlighet i hur rapportering ska genomföras. Emellertid saknar utredningen en diskussion och förslag på hur inrapportering kan hållas på en övergripande nivå för att möjliggöra insyn men med begränsade krav på sekretess och samtidigt uppfylla dricksvattendirektivets krav. Oklarheten i nämnda data/IT-system utgör hinder för att kunna skapa en effektiv arbetsprocess där Sverige i slutänden kan lämna ifrån sig relevant information till EU-kommissionen i rätt tid.
7. Utredningen anger att det ska vara verksamhetsutövaren som producerar eller tillhandahåller dricksvatten som ska avgöra vilka uppgifter som ska lämnas till Livsmedelverket. En gemensam uppfattning på tolkning av säkerhetsskyddsklassificering på den informationen som ska rapporteras hade underlättat **säkerhetsskyddsarbetet och ökat informations säkerheten**.

Länsstyrelsen föreslår att en ansvarig myndighet bör utses med ansvar för frågor om informationsutbyte och sekretess inom dricksvatten. Ansvaret bör även omfatta en tydlig vägledning för vad verksamhetsutövaren som producerar dricksvatten bör rapportera och hur rapportering ska ske i syfte att inte riskera informationssäkerheten.

8. Länsstyrelsen avstyrker:

- a. förslag till ändring i förordningen (2017:868) med länsstyrelseinstruktion att länsstyrelsen ska ha ansvar för och följa upp frågan om att förbättra eller upprätthålla tillgången till dricksvatten och att främja användningen av dricksvatten ur kran.

9. Länsstyrelsen tillstyrker:

- a. förslaget att vattenmyndigheterna ska ansvara för den föreslagna riskbaserad metodiken i tillrinningsområdet till uttagspunkt,
- b. att vattenmyndigheterna får ansvar för att ta fram och besluta om övervakning i tillrinningsområde för uttagspunkt,
- c. att Havs- och vattenmyndigheten och SGU får i uppdrag att bedöma vilka krav i artikel 13 som är relevanta för den övervakning som ska ske inom den riskbaserade metodiken avseende tillrinningsområde för uttagspunkt för dricksvatten,
- d. förslaget om obligatorisk leverans av råvattendata till nationell datavärd och att Livsmedelsverket tillsammans med SGU ska utreda nationellt datavärdskap då det saknas idag,
- e. förslaget om ändring i 13 § lagen om allmänna vattentjänster som tydliggör huvudmannens skyldighet att underhålla en allmän va-anläggning och se till att den på ett tillfredsställande sätt fyller sitt ändamål,
- f. förslaget att vattenmyndigheten ska få ett utökat anslag motsvarande två årsarbetskrafter per kansli samt att beredningssekretariat ska få ett utökat anslag om en årsarbetskraft per beredningssekretariat.

10. Länsstyrelsen föreslår:

- a. att SMHI och SGU får i uppdrag att definiera och geografiskt avgränsa tillrinningsområde till uttagspunkt,
- b. att Livsmedelsverket får huvudansvar för all rapportering,
- c. tankar om en vattenmiljöavgift och en livsmedelskontrollavgift bör utredas ytterligare för att kunna bli en del av systemet,

- d. att en myndighet utses med ansvar för frågor om informationsutbyte och sekretess inom dricksvatten.

Kapitelvisa detaljsynpunkter

Kapitel 1: Författningsförslag

- 1.7: Vattenförvaltningsförordningen:
 - saknar referens/lagstöd till begreppet tillrinningsområde.
 - Vattenförvaltning utför idag påverkansanalys på vattenförekomstnivå samt en bedömning av risken att en miljökvalitetsnorm inte uppnås. Nu föreslås ett parallellt begrepp riskbedömning (sannolikhet * konsekvens) dvs en ”riskbaserad metodik” ska användas. De olika begreppen bör synkroniseras så skillnader är tydliga mellan påverkansanalys, riskbedömning för MKN, riskbaserad metodik och riskanalys för vattenskyddsområde.
 - Utredaren klargör inte hur andra (tillkommande) ämnen än de i bilagorna angivna kan behöva komplettera listan av ämnen. Det är också oklart hur andra risker än ämnen i vattenfas ska hanteras till exempel olycksrisk från trafik, ras/skred etc.
- Skälet till att Länsstyrelsen avslår förslag till förordning om ändring i förordningen (2017:868) med länsstyrelseinstruktion: 7 a § ”Länsstyrelsen ska ha ansvar för och följa upp frågan om att förbättra eller upprätthålla tillgången till dricksvatten och att främja användningen av dricksvatten ur kran i enlighet med artikel 16 i Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2020/2184 av den 16 december 2020 om kvaliteten på dricksvatten (omarbetning)” är att enligt Länsstyrelsens uppfattning uppfylls inte kraven i artikel genom föreslagen författningsändring då ”ansvara för och följa frågan” inte är en åtgärd som leder till ökad tillgång. Åtgärder för att förbättra tillgången till dricksvatten för alla. - även för utsatta och marginaliserade grupper i samhället som saknar bostad – genomförs enligt Länsstyrelsen på helt annat vis än ”följa frågan”. Länsstyrelsen har inte det lokala ansvaret att bestämma i frågan.

Kapitel 5: Myndigheters ansvar inom dricksvattenkedjan, tillsyn och offentlig kontroll

- För att kunna anställas som livsmedelsinspektör och bedriva tillsyn av dricksvattenanläggningar ska inspektören även kunna bedriva annan livsmedelstillsyn. Livsmedelstillsyn över butiker och restauranger skiljer sig från tillsyn av

dricksvattenanläggningar. De som har kompetens inom området dricksvatten får då begränsade möjligheter att arbeta med specifikt dricksvattentillsyn. Det finns skäl att överväga hur tillsynen ska bedrivas och av vem så att det finns realistiska möjligheter att bedriva avsedd tillsyn.

Kapitel 7: Översikt av direktivet

- Länsstyrelsen ställer sig frågande till att begreppet dricksvatten får olika definitioner i miljöbalken, livsmedelslagen och plan- och bygglagen. Länsstyrelsen tolkar att utredaren föreslår definitionen dricksvatten ska gälla för ”allt vatten som kan bli till dricksvatten” och införas som definition i miljöbalken. Länsstyrelsen föreslår att begreppet dricksvatten används för det som har producerats för konsumtion medan råvatten används för det vatten som är före produktion d v s utanför uttagspunkt. Länsstyrelsen konstaterar att utredning själv använder båda begreppen parallellt.
- Länsstyrelsen saknar ett resonemang kring dricksvattenförsörjning vid höjd beredskap, inte minst kopplat till den pågående utvecklingen av totalförsvarets civila delar. Inom området tryggad och säkrad dricksvattenförsörjning pågår ett antal arbeten kopplat till höjd beredskap bland annat regeringsuppdraget ”Dricksvatten under höjd beredskap”. Hänsynstagande till hantering av dricksvattendirektivets syfte vid höjd beredskap bör lämpligen göras redan nu.

Kapitel 8: Genomförande av direktivet

- Utredaren för ett resonemang kring en helt ny lag för dricksvattendirektivets genomförande. Fördelar såväl som nackdelar diskuteras men i slutändan är det ”tidsbrister” för framtagande av en ny lag som avgör att istället använda befintlig lagstiftning. Det kan vara värt ha med denna tanke i god tid framåt!
- Det är ett stort ansvar som åläggs flera myndigheter med att utarbeta föreskrifter och vägledningar. Det är viktigt att resurser tillsätts tidigt för föreskrivande och vägledande myndigheter så att de är tillgängliga i god tid vid användning, Annars riskerar första cykelns rapporteringskrav inte kunna genomföras.
- Utredningen föreslår att vattenleverantör ska likställas med ”utövare som producerar eller tillhandahåller dricksvatten”. Det innebär att denne inte behöver vara den som leverera vattnet *per se*, utan enkom den som producerar. Utredaren anger vidare att tolkningen kan komma avgöras av EU-praxis och att föreskrivande och vägledande myndigheter själva ska beskriva hur ordet vattenleverantör ska användas. Det kan leda till olika tolkningar och otydligheter.

Kapitel 10: Riskbaserad metod för dricksvattensäkerhet

- Länsstyrelsen anser att förslaget att Vattenmyndigheterna ska ansvara för riskbaserad metodik i tillrinningsområdet till uttagspunkt är bra om den utförs på likartat vis och detaljgrad som befintlig påverkansbedömning. Därefter föreslås att Vattenmyndigheterna ska besluta om riskhanteringsåtgärder. Åtgärderna i de åtgärdsprogram som vattenmyndigheten tar fram får dock inte vara riktade till myndigheter och kommuner i deras egenskap av verksamhetsutövare d v s som vattenproducenter, vilket ofta är fallet.
- Dricksvattenutredningen tar upp att när faroanalys görs är det också lämpligt att identifiera vilka objekt i tillrinningsområdet till vattentäkten som kan utgöra hälsofaror. Det kan exempelvis vara avloppsreningsverk, enskilda avlopp, gödselhantering och avrinning via dagvattenavlopp vilka kan ge upphov till sjukdomsframkallande mikroorganismer, brandövningsplatser som kan ge problem med poly- och perfluorerade ämnen, deponier och industrier som kan ge upphov till diverse faror. När det gäller möjligheten att begränsa eller förbjuda faror i tillrinningsområdet så är det värt att ta upp att det är tillsynsmyndigheterna som kan åstadkomma rättelse via förbud och föreläggande med stöd av miljöbalkens 26 kap. 9§ och därmed skydda vattenresursen och syftet med vattenskyddsområdet. Tillsyn bedrivs av Länsstyrelserna inom upprättat vattenskyddsområde och av kommunens miljöinspektörer som bedriver tillsyn av miljöfarliga verksamheter. Det är av vikt att lyfta de myndigheter som kan vara behjälpliga med att åtgärda de risker och faror som definieras av vattenmyndigheten så att rättelse kan ske. Som det ser ut idag är det dricksvattenproducenten som får anpassa antal och typ av reningssteg efter råvattenkvaliteten då de inte har mandat att påverka omgivningsfaktorer.
- Dricksvattenutredningen tar upp att det är viktigt att särskilja tillrinningsområden för uttagspunkter för dricksvatten enligt 2020 års dricksvattendirektiv från det svenska begreppet vattenskyddsområde, som har sin grund i 7 kap. miljöbalken och bestäms utifrån de förutsättningar som anges där. Utredning klargör inte hur ”riskbedömningar/riskbaserad metodik/påverkansbedömning” i de olika områdena ska hanteras samt hur tillsynen ska delas mellan länsstyrelsens tillsyn över vattenskyddsområden och kommuns tillsynsansvar enligt miljöbalken?
- Utredningen antyder att det är upp till var och en huvudman(?) att definiera tillrinningsområde vilket ger ett stort utrymme för egna tolkningar särskilt för tillrinningsområden mellan administrativa gränser. Huvudmannen tar ofta hjälp av konsult för att definiera tillrinningsområdet som sedan kan delas upp i

olika zoner. Detta område kommer sedan fastställas av kommun eller länsstyrelse som vattenskyddsområde. Det finns således ingen konflikt mellan tillrinningsområde och vattenskyddsområde i detta fall. Däremot kan det område som vattenmyndigheten anger som tillrinningsområde för vattentäkten skilja sig från det område som fastställts som vattenskyddsområde. Länsstyrelsen anser att SMHI och SGU bör utföra avgränsning av tillrinningsområde till uttagspunkt, i likhet med vattenförekomster.

- I kapitel 10.2.3 anges att sk säkerhetszoner enligt vattendirektivet artikel 7 punkt 3 inte införts i svensk rätt. ”*Medlemsstaterna skall säkerställa erforderligt skydd för de identifierade vattenförekomsterna i syfte att undvika försämring av deras kvalitet för att minska den nivå av vattenrening som krävs för framställning av dricksvatten. Medlemsstaterna får upprätta säkerhetszoner för dessa vattenförekomster*”. Länsstyrelsen anser att en användning inom miljöbalkens begrepp säkerhetszon nu hade varit användbart.

Kapitel 13: Vattenläckage

- Utredningen föreslår att läckage ska bestämmas utifrån vattenverk som har uttag på $>10\,000\text{ m}^3/\text{d}$ eller försörjer fler än 50 000 personer och läckaget ska bedömas gentemot ett tröskelvärde. Det innebär i princip anläggningar som är utpekade som riksintressen i Sverige. Utredningen anger samtidigt att det inte sällan är de mindre vattenverken i glesbefolkade områden med långa ledningssträckor som uppvisar de större läckagen. Det är därmed mer troligt att en representativ bild över nationella vattenläckagenivån per andel av producerat dricksvatten per verksamhetsutövare fås genom ett urval av olika storlekar på verk. Om det däremot är i volym räknat kan de stora anläggningarna vara rätt tolkning.
- Dricksvattendirektivet omfattar vattenförsörjning från vattentäkt till konsument. Utredningen framlyfter (sid 304) att ansvar även bör omfatta avloppsanläggningar. Utredningen lämnar det oklart hur rapportering även ska omfatta läckage på avloppssidan. SLV föreslås vara den myndighet som ska följa läckage något på intagssidan, medan möjligen Naturvårdsverket är rimligare på avloppssidan.

Kapitel 15: Övervakning av dricksvatten

- Det framgår inte om flera huvudmän kan samverka i gemensamma övervakningsprogram av råvatten (naturvatten)? Det är möjligt att det kan komma i en framtida vägledning men kan behöva utredas så att tillsyn eller rapportering kan ta hänsyn till möjligheten.

- Länsstyrelsen vill betona att det finns många brister i nuvarande övervakning och att det kommer att behövas ytterligare övervakning för att uppfylla kraven i det nya dricksvattendirektivet. Precis som när det gäller övervakningen inom vattenförvaltningen behövs förtydligande av ansvar och resurser för att säkerställa att övervakning i tillrinningsområden för vattenuttag blir genomförd enligt vattenmyndigheternas övervakningsprogram. I utredningen saknas förslag på hur övervakningen ska finansieras och styras. Övervakningen är samtidigt grundläggande för att ändamålsenliga riskbedömningar i tillrinningsområdena ska kunna genomföras när dricksvattendirektivet införlivas i svensk lag. I och med att inte de frågorna löses i denna utredning måste det ske någon annanstans.

Kapitel 16: Förbättrad tillgång till dricksvatten

- Länsstyrelsen avstyrker förslaget att artikel 16 i dricksvattendirektivet implementeras genom ett tillägg i Länsstyrelseinstruktionen som innebär att länsstyrelserna ska ansvara för och följa upp användningen av dricksvatten från kran. Utredningen förslår att Artikeln berör främst tillgång för marginaliserade/nomadiserande grupper och dess tillgång till till exempel offentliga inrättningar. Det räcker inte att ge Länsstyrelsen i uppgift att följa frågan. Det behövs konkreta åtgärder för att förbättra eller upprätthålla tillgången till dricksvatten för alla. Det framgår inte hur Länsstyrelsen berörs av frågan inom dess arbete med Agenda 2030.

Kapitel 17: Information till allmänheten

- Utredningen noterar komplexiteten med sekretess i och med uttagspunkter, riskanalyser mm ska komma till allmänhetens kännedom. Länsstyrelsen föreslår att samma nivå och publika information som badvattendirektivet och vattendirektivet utverkat kan vara en möjlig nivå.
- Länsstyrelsen föreslår att det är tillräckligt att offentlig visa antal personer som försörjs av respektive vattenverk i gruppintervaller t ex <5 000, 5-25 000, 25-50 000, >50 000 personer.

Kapitel 18: System för rapportering

- Format och omfattning av rapporterna (sex dataset) som ska lämnas till EU är ännu inte klarlagt. Utredningen saknar en diskussion och förslag på hur inrapportering kan hållas på en övergripande nivå för att möjliggöra insyn men med begränsade krav på sekretess och samtidigt uppfylla dricksvattendirektivets krav. Ökade krav på sekretess är ofta kostnadsdrivande avseende arbetsmetoder och informationssystem.

- Flera myndigheter kommer vara inblandade i rapportering av de sex dataseten. Utredningen lyfter frågan om fördelar med en myndighet som ansvarar för all rapportering. Länsstyrelsen finner denna fråga intressant att gå vidare med särskilt eftersom övriga myndigheter inte har system för rapportering som uppfyller kraven idag utan måste utvecklas. Likaså anges att länsstyrelserna ska lämna uppgifter till SLV utan att klargöra vilka uppgifter, om Länsstyrelserna besitter dessa uppgifter, eller ur säkerhetssynpunkt bör/kan lämna uppgifterna vidare. Det anges vidare att utpekade myndigheter ska bevaka kommissionens senare kommande förslag och utveckla nationella system. Det innebär en osäkerhet i dricksvattendirektivets första cykel generellt i hur data ska lagras och/eller rapporteras. Med anledning därav kan det vara värt att utreda om det inte bör vara en myndighet som sköter rapporteringen.
- Rapportering av övervakning av kvalitet ska utföras av SLV. Endast överskridande ska rapporteras. Eftersom det anges dricksvatten förutsätter vi att det avser vatten i kran och inte ”dricksvatten” såsom råvatten för dricksvattenproduktion.
- Länsstyrelserna ska förse SLV med information om hur stor andel av befolkningen som har tillgång till vatten i kran. Allmän vattenförsörjning svarar i Jönköpings län för ca 80% av länets befolkning medan resterande 20% har egen brunn. Här behövs en definition om enskilt vatten – om det inbegrips i ”vatten ur kran”?
- Verksamhetsutövare anges rapportera till central myndighet och inte till kontrollmyndighet (kommunal nämnd etc.). Kontrollmyndigheten kan dock behöva tillgång till data utan dröjsmål i sin tillsyn varför det steget inte med enkelhet kan förbigås.
- Sista beslutsdatum för riskhanteringsåtgärderna enligt dricksvattendirektivet är 12 juli 2027 och sista beslutsdatum för åtgärdsprogrammet enligt ramdirektivet för vatten är 22 december 2027. Det innebär asynkron rapportering vilket inte är effektivt för en och samma myndighet.

Kapitel 19: Informationsutbyte och sekretess

- Länsstyrelsen konstaterar att utredningen noterar konflikter mellan vad det som ska rapporteras/pekas ut geografiskt och huvudmannens skäl för att inte tillgängliggöra detaljer. Utredningen öppnar för stor valfrihet hos huvudman/tillsynsmyndighet/rapporteringsmyndighet att själva bestämma vad som är rimligt offentligt. Länsstyrelsen ser inte att utredningen har funnit rimlig lösning på hur denna konflikt ska hanteras. Det kan vara värt att notera att t ex riksintressen för dricksvattenläggningar inte längre visas hos

nationell myndighet (Havs-och Vattenmyndigheten). Även flera länsstyrelser har valt att ta bort riksintressen i externa system (t o m från sina interna handläggarstöd).

- Länsstyrelsen bedömer att befintliga sekretessbrytande bestämmelser i offentlighets- och sekretesslagen tillsammans med föreslagen paragraf 7 a kap 3 § vattenförvaltningsförordningen kommer vara möjligt att delge nödvändig information till de verksamhetsutövare som omfattas av offentlighets- och sekretesslagen.
- Det är oklart hur utredningen tänker sig att Vattenmyndigheten ska uppfylla sina skyldigheter i dricksvattendirektivet om att informera enskilda vattenproducenter som inte omfattas av offentlighets- och sekretesslagen i de fall riskbedömningen innehåller sekretessbelagd information. Länsstyrelsen befarar att det kan bli svårt att möta både informationskravet och samtidigt bevara uppgifternas sekretess vid utlämning av information till dessa vattenproducenter. Länsstyrelsen instämmer i utredningens bedömning sekretessprövning måste ske i varje enskilt fall.

Kapitel 22. Konsekvensutredning

- Utredningen landar inte i finansieringsformen om t ex dricksvattenmiljöavgift. Det är synd och onekligen en knäckpunkt för genomförande.

De som medverkat i beslutet

Beslutet har fattats av länsråd Johan Löwenadler Davidsson med handläggare vatten Måns Lindell som föredragande. I den slutliga handläggningen har också avdelningschef Gustav Enander och enhetschef Bernhard Jaldemark medverkat.

Denna handling har godkänts digitalt och saknar därför namnunderskrift.

Så här hanterar Länsstyrelsen personuppgifter

Information om hur vi hanterar dessa finns på www.lansstyrelsen.se/dataskydd.